

Gemeente Rotterdam

Bestuurs- en Concernondersteuning
Onderzoek en Business Intelligence

VRAGEN OVER MIDDELENGEBRUIK OMNIBUSENQUETE 2020

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence jaarlijks in het begin van het jaar een Omnibussenquête uit onder Rotterdammers van 16 tot en met 85 jaar. Het betreft een enquête die naar eigen keuze schriftelijk dan wel via internet kan worden ingevuld, waarbij via aanvullend mondeling veldwerk door een gespecialiseerd extern bureau extra zorg wordt besteed aan voldoende respons onder Rotterdammers met een migratieachtergrond.

In Vragenlijst C van de Omnibussenquête 2020 zijn ook weer vragen opgenomen over drugs en alcohol. In deze notitie worden de resultaten beschreven.

De respons op Vragenlijst C van de Omnibussenquête bedroeg 30%, wat niet slecht is voor enquêtes in een stad als Rotterdam. Dankzij een aantal veranderingen in de aanpak is de dalende trend in de respons de laatste jaren gekeerd. Bovendien is de representativiteit van de respons de laatste jaren door een veel grotere opbrengst van het aanvullend mondeling veldwerk onder Rotterdammers met een migratieachtergrond een stuk beter dan daarvóór, al blijven sommige bevolkingsgroepen wat ondervertegenwoordigd. Uitkomsten kunnen dan ook nog steeds goed vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibussenquêtes.

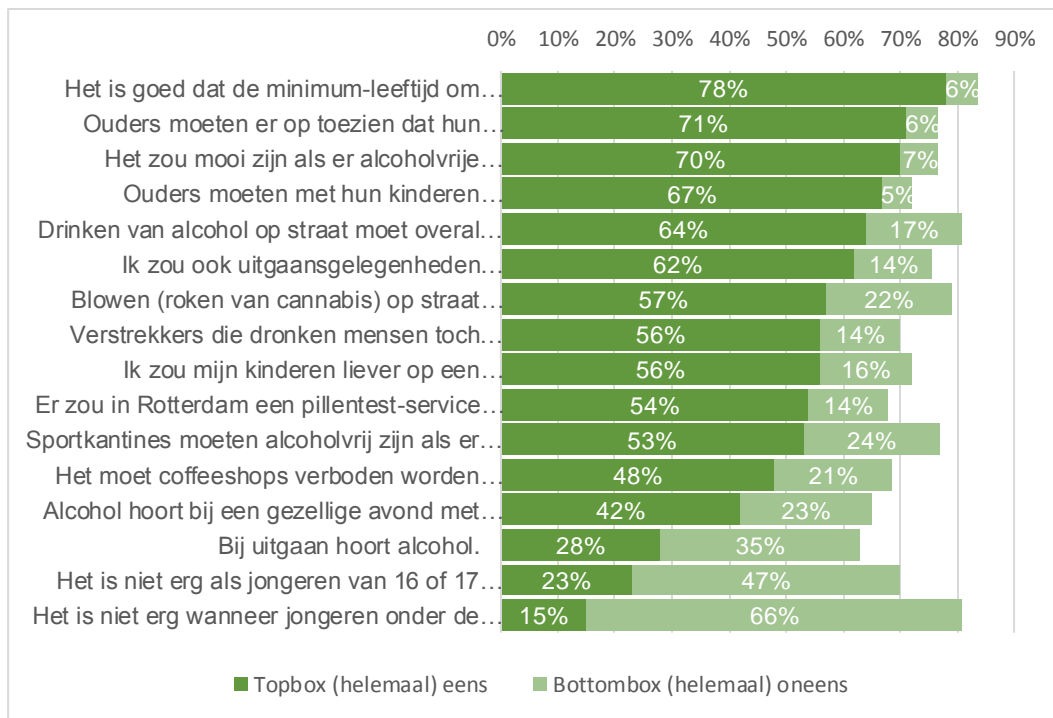
Drugs en alcohol

Net als in eerdere edities bestaat de vraag over drugs en alcohol uit 16 stellingen. Tabel 1 geeft de reacties van de Rotterdammers op deze stellingen in 2020 weer.

	Helemaal eens	Eens	Niet eens, niet oneens	Oneens	Helemaal oneens	Geen mening	Totaal
Tabel 1 <i>Reacties op de stellingen</i>							
Het is niet erg wanneer jongeren onder de 18 jaar af en toe cannabis (marihuana / hasj / wiet) roken.	4%	11%	12%	27%	39%	7%	100%
Blowen (roken van cannabis) op straat moet altijd bestraft worden.	27%	30%	15%	15%	6%	6%	100%
Ik zou mijn kinderen liever op een sportvereniging doen waar geen alcohol wordt geschonken als zij aanwezig zijn.	27%	29%	15%	12%	4%	14%	100%
Het is goed dat de minimum-leeftijd om bier en wijn te mogen kopen omhoog is gegaan van 16 naar 18 jaar.	38%	40%	10%	4%	2%	6%	100%
Alcohol hoort bij een gezellige avond met familie en/of vrienden.	10%	32%	28%	15%	8%	8%	100%
Drinken van alcohol op straat moet overal verboden zijn.	33%	31%	14%	14%	3%	5%	100%
Ouders moeten er op toezien dat hun kinderen tot 18 jaar geen alcohol drinken.	33%	38%	15%	5%	1%	8%	100%
Het moet coffeeshops verboden worden om vóór 8 uur 's avonds open te zijn.	25%	23%	18%	17%	5%	13%	100%
Er zou in Rotterdam een pillentest-service moeten komen waar mensen hun xtc-pillen kunnen laten testen zodat ze weten wat ze slikken.	24%	30%	16%	7%	8%	16%	100%
Bij uitgaan hoort alcohol.	7%	21%	29%	22%	13%	8%	100%
Het is niet erg als jongeren van 16 of 17 jaar oud af en toe alcohol drinken.	3%	20%	22%	28%	19%	7%	100%
Sportkantines moeten alcoholvrij zijn als er jongeren onder de 18 jaar aanwezig zijn.	26%	27%	16%	19%	5%	7%	100%
Ik zou ook uitgaansgelegenheden bezoeken waar geen alcohol wordt geschonken.	24%	38%	13%	9%	5%	10%	100%
Het zou mooi zijn als er alcoholvrije uitgaansgelegenheden / clubs zijn waar jongeren gewoon vanaf 15 jaar welkom zijn.	26%	44%	13%	4%	3%	10%	100%
Ouders moeten met hun kinderen afspreken dat ze tot hun 18e jaar geen alcohol drinken.	30%	37%	18%	4%	1%	10%	100%
Verstrekkers die dronken mensen toch nog alcohol schenken moet hun vergunning afgenomen worden.	26%	29%	22%	11%	3%	8%	100%

Figuur 1 toont van elke stelling de topbox en de bottombox. De topbox is de optelling van de percentages 'helemaal mee eens' en 'mee eens' en de bottombox is een optelling van de percentages 'helemaal mee oneens' en 'mee oneens'. De stellingen staan gesorteerd op de topboxscores.

In de meeste stellingen kan de (overgrote) meerderheid zich vinden. Nog steeds is er veel draagvlak voor de stellingen over manieren om alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar te voorkomen. Driekwart (78%) geeft aan achter het verhogen van de minimumleeftijd voor het kopen van alcoholische dranken te staan. Ruim twee derde (71%) vindt dat ouders erop moeten toezien dat hun kinderen onder de 18 jaar geen alcohol drinken. Tegelijkertijd geeft nog steeds bijna de helft (47%) aan het erg te vinden als jongeren van 16 of 17 jaar oud af en toe alcohol drinken. Voor cannabisgebruik is dit aandeel (66%) overigens nog een stuk groter.

Figuur 1 Aandeel dat het (helemaal) eens is versus het aandeel dat het (helemaal) oneens is met de stelling

Tabel 2 op de volgende pagina laat zien welke groepen relatief ongunstig scoren op de stellingen. Net als vorig jaar zien we dat mannen, jongeren en jongvolwassenen, Rotterdammers met een westerse achtergrond, en gezinnen met een inkomen vanaf modaal (meestal) toleranter zijn ten aanzien van alcohol- en drugsgebruik dan vrouwen, ouderen, Rotterdammers van niet-westerse afkomst en gezinnen met een benedenmodaal inkomen. Kijken we naar huishoudens, dan valt de groep 'overig' op. Dit is niet heel verrassend omdat deze groep veelal jongeren betreft die nog thuis wonen of die op kamers wonen. We zagen zojuist al dat de groep jongeren de stellingen over het algemeen toleranter beantwoordt.

Tabel 2 Groepen met het hoogste aandeel “ongunstige” reacties

	Geslacht	Leeftijd @	Herkomst (westers/ niet westers)	Huishouden @	Huishoudinkomen (tot modaal/vanaf modaal)
Het is niet erg wanneer jongeren onder de 18 jaar af en toe cannabis (marihuana / hasj / wiet) roken.#	man	16-44jr	westers	overig	
Blowen (roken van cannabis) op straat moet altijd bestraft worden.*		16-44jr	westers		
Ik zou mijn kinderen liever op een sportvereniging doen waar geen alcohol wordt geschonken als zij aanwezig zijn.*		16-44jr	westers	overig	vanaf modaal
Het is goed dat de minimum-leeftijd om bier en wijn te mogen kopen omhoog is gegaan van 16 naar 18 jaar.*					vanaf modaal
Alcohol hoort bij een gezellige avond met familie en/of vrienden.#		65-75jr	westers	zonder (thuiswonende) kinderen	vanaf modaal
Drinken van alcohol op straat moet overal verboden zijn.*		16-44jr	westers	overig	vanaf modaal
Ouders moeten er op toezien dat hun kinderen tot 18 jaar geen alcohol drinken.*		25-64jr			vanaf modaal
Het moet coffeeshops verboden worden om vóór 8 uur 's avonds open te zijn.*		16-44jr	westers	overig	
Er zou in Rotterdam een pillentest-service moeten komen waar mensen hun xtc-pillen kunnen laten testen zodat ze weten wat ze slikken.*			westers		
Bij uitgaan hoort alcohol.#	man	16-44jr	westers	zonder (thuiswonende) kinderen/ overig	vanaf modaal
Het is niet erg als jongeren van 16 of 17 jaar oud af en toe alcohol drinken.#	man	16-44jr	westers	overig	vanaf modaal
Sportkantines moeten alcoholvrij zijn als er jongeren onder de 18 jaar aanwezig zijn.*	man	16-44jr			vanaf modaal
Ik zou ook uitgaansgelegenheden bezoeken waar geen alcohol wordt geschonken.*	man	65-75jr	westers	zonder (thuiswonende) kinderen	
Het zou mooi zijn als er alcoholvrije uitgaansgelegenheden / clubs zijn waar jongeren gewoon vanaf 15 jaar welkom zijn.*		25-44jr			
Ouders moeten met hun kinderen afspreken dat ze tot hun 18e jaar geen alcohol drinken.*		16-24jr	westers		vanaf modaal
Verstrekkers die dronken mensen toch nog alcohol schenken moet hun vergunning afgenomen worden.*		16-44jr	westers	overig	vanaf modaal

Groepen met het hoogste aandeel (helemaal) eens.

* Groepen met het hoogste aandeel (helemaal) oneens.

@ Leeftijd van de respondenten bestaat uit de categorieën: 16-24jr, 25-44jr, 45-64jr, 65-75jr, 76jr en ouder.

Huishouden bestaat uit de categorieën: huishouden zonder (thuiswonende) kinderen, huishouden met thuiswonende kinderen en overig (bij ouders wonend of op kamers).

Tabel 3 laat zien dat het aandeel voorstanders van het verhogen van de maximumleeftijd voor het kopen van alcoholische dranken stabiel blijft rond de 80%. Wel is het aandeel tegenstanders van deze maatregel de afgelopen jaren geleidelijk afgenomen van 13% in 2013 tot 6% in 2020. Verder is er nog steeds een daling zichtbaar in het percentage Rotterdammers dat er geen bezwaar tegen heeft als een 16 of 17-jarige drank gebruikt (30% in 2015 tot 23% in 2020). Tegelijkertijd is men het gebruik van alcohol bij een gezellige avond steeds minder vanzelfsprekend gaan vinden. In 2014 vond nog 54% dit vanzelfsprekend, in 2020 is dit 42%. Tot slot valt op dat er steeds minder draagvlak lijkt te zijn voor het intrekken van vergunningen van gelegenheden die doorschenken aan dronken gasten. In 2015 stond nog 64% achter deze maatregel, inmiddels is dit nog 56%.

Tabel 3 <i>Percentage dat het (helemaal) eens/oneens is met de stellingen door de jaren heen</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	(helemaal) mee eens							(helemaal) mee oneens						
Het is niet erg wanneer jongeren onder de 18 jaar af en toe cannabis (marihuana / hasj / wiet) roken.	16%	15%	15%	16%	17%	15%	15%	72%	72%	72%	68%	64%	68%	66%
Blowen (roken van cannabis) op straat moet altijd bestraft worden.	58%	57%	52%	53%	51%	54%	57%	26%	26%	30%	29%	23%	22%	22%
Ik zou mijn kinderen liever op een sportvereniging doen waar geen alcohol wordt geschonken als zij aanwezig zijn.	-	57%	58%	57%	55%	57%	56%	-	21%	21%	19%	18%	16%	16%
Het is goed dat de minimumleeftijd om bier en wijn te mogen kopen omhoog is gegaan van 16 naar 18 jaar.	75%	82%	78%	83%	77%	78%	78%	13%	10%	12%	9%	9%	7%	6%
Alcohol hoort bij een gezellige avond met familie en/of vrienden.	54%	52%	51%	49%	47%	43%	42%	20%	20%	21%	21%	22%	20%	23%
Drinken van alcohol op straat moet overal verboden zijn.	68%	65%	63%	66%	60%	59%	64%	19%	20%	21%	20%	19%	20%	17%
Ouders moeten erop toezien dat hun kinderen tot 18 jaar geen alcohol drinken.	-	79%	77%	80%	71%	74%	71%	-	6%	7%	6%	8%	6%	6%
Het moet coffeeshops verboden worden om vóór 8 uur 's avonds open te zijn.	-	53%	50%	47%	44%	47%	48%	-	22%	23%	28%	22%	22%	21%
Er zou in Rotterdam een pillentest-service moeten komen waar mensen hun xtc-pillen kunnen laten testen zodat ze weten wat ze slikken.	-	64%	63%	64%	56%	64%	54%	-	14%	13%	14%	15%	10%	14%

Bij uitgaan hoort alcohol.	-	31%	29%	28%	29%	29%	28%	-	36%	35%	38%	36%	32%	35%
Het is niet erg als jongeren van 16 of 17 jaar oud af en toe alcohol drinken.	-	30%	31%	25%	29%	24%	23%	-	46%	45%	53%	42%	49%	47%
Sportkantines moeten alcoholvrij zijn als er jongeren onder de 18 jaar aanwezig zijn.	-	55%	55%	54%	52%	53%	53%	-	28%	28%	28%	26%	24%	24%
Ik zou ook uitgaansgelegenheden bezoeken waar geen alcohol wordt geschonken.	-	61%	59%	60%	60%	64%	62%	-	20%	21%	18%	16%	14%	14%
Het zou mooi zijn als er alcoholvrije uitgaansgelegenheden / clubs zijn waar jongeren gewoon vanaf 15 jaar welkom zijn.	-	77%	71%	74%	68%	71%	70%	-	8%	9%	8%	9%	8%	7%
Ouders moeten met hun kinderen afspreken dat ze tot hun 18e jaar geen alcohol drinken.	-	70%	67%	72%	65%	69%	67%	-	9%	10%	7%	8%	5%	5%
Verstrekkers die dronken mensen toch nog alcohol schenken moet hun vergunning afgenomen worden.	-	64%	62%	60%	53%	58%	56%	-	13%	13%	16%	15%	14%	14%

Enkele conclusies uit het bovenstaande:

Er is duidelijk sprake van een geleidelijke normverschuiving onder Rotterdammers ten aanzien van alcohol- en cannabisgebruik. De ervaren vanzelfsprekendheid van alcoholgebruik tijdens het uitgaan of tijdens een gezellige avond met vrienden of familie neemt af. Ook vinden steeds minder Rotterdammers het normaal als minderjarige jongeren alcohol- of cannabis gebruiken.

Voor alle verdere inlichtingen:

Sarah Boer, tel. 06 22240518, e-mail se.boer@rotterdam.nl.

Onderzoek en Business Intelligence; september 2020.

Auteur: Sarah Boer.

Voor meer informatie: <http://www.onderzoek010.nl>

Gemeente Rotterdam